

nie. Szczególnym wyrazem nawiązanej współpracy są dwa zasługujące na wyróżnienie wydarzenia: 1) udział przedstawicieli KNSP KUL w Międzynarodowym Seminarium Kół Naukowych zorganizowanym w maju 2000 roku przez Koło Naukowe Ekonomistów przy Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie. W druku ukazały się materiały z sympozjum zawierające także opracowanie R. Radulskiego – ówczesnego prezesa KNSP – dotyczące doświadczeń służby potrzebującemu dziecku w ramach wolontariatu oraz podejmowanych przez naszych studentów inicjatyw kulturowych (*Sprawozdanie z działalności Koła Naukowego Studentów Pedagogiki Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego [w:] XXIX Międzynarodowe Seminarium Kół Naukowych*, Olsztyn: Uniwersytet Warmińsko-Mazurski, 2000); 2) studenci KNSP byli aktywnymi współorganizatorami Ogólnopolskiego Seminarium Studenckiego, pod hasłem „Szkieletem i Okiem Studenta”, które odbyło się w kwietniu 2001 roku w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim.

W najbliższej przyszłości studenci zrzeszeni w KNSP KUL planują podtrzymać wypracowany już model aktywności we wspomnianych płaszczyznach ubogacając własne działania takimi inicjatywami, jak planowany w roku akademickim 2001/2002 koncert charytatywny na rzecz chorych na AIDS (z udziałem zaproszonych artystów), a także nawiązać ściślejszą współpracę z Ośrodkiem Dzieci Niepełnosprawnych i Upośledzonych „Benjamin” w Lublinie.

W prezentacji działalności Koła Naukowego Studentów Pedagogiki KUL ważna jest zasadnicza jej cecha, mianowicie wyczulenie studentów na te najbardziej newralgiczne problemy, nie tylko w ich własnym środowisku młodzieżowym, lecz także wśród najmłodszej społeczności. Aktywność intelektualna, poszukiwanie dróg życia w kontakcie ze światem potrzebujących wsparcia i w kontekście wartości kulturowych oraz duchowych współharmonizują z podejmowanymi działaniami praktycznymi – na miarę możliwości studenta – świadcząc o potrzebie potwierdzenia, że istnieje możliwość urzeczywistnienia solidarności ludzkiej i woli obecności w świecie autentycznych wartości.

ROMANA WYSOCZAŃSKA

PREZENTACJA CZASOPISMA „PEDAGOGIA E VITA”

„Pedagogia e Vita” to dwumiesięcznik wydawany przez La Scuola w Brescii. Poświęcony jest problemom pedagogiki, wychowania i szkoły. Założony został

Mgr ROMANA WYSOCZAŃSKA – pedagog, pracownik Dziekanatu Wydziału Nauk Społecznych KUL, adres do korespondencji: ul. Ogródkowa 3/41, 20-067 Lublin.

przez Mario Casottiego w 1954 r.¹ Czasopismo ma międzynarodowy charakter. Jego dyrektorem naukowym jest Norberto Galli, prof. Katolickiego Uniwersytetu w Mediolanie, a naczelnym redaktorem Giuseppe Marii. Komitet redakcyjny i naukowy reprezentują osoby z różnych ośrodków naukowych z całego świata: m.in. Giuseppe Acone (Salerno), Winfrid Bohm (Würzburg), Jean-Marie De Katele (Louvain-la Neuve), Vincente Faubell (Salamanca), Luciano Pazzaglia (Mediolan), Giuseppe Vico (Mediolan), Teresa Kukołowicz i Stanisław Litak (Polska).

Prezentowany dwumiesięcznik na pierwszych stronach omawia najciekawsze pozycje wydawnicze. Przed spisem treści każdego numeru znajdują się streszczenia artykułów w języku angielskim i francuskim. Najważniejszą i najbardziej rozbudowaną część dwumiesięcznika stanowią rozprawy naukowe autorów różnej narodowości. Tematyka rozpraw obejmuje zagadnienia dotyczące nowych kierunków w pedagogice, dydaktyce, w filozofii wychowania, w historii szkolnictwa i wychowania. Autorzy prezentują wyniki badań i analizują problemy nie tylko we Włoszech, lecz także w innych krajach.

Problem wychowania w omawianym czasopiśmie rozumiany jest bardzo szeroko. Obejmuje nie tylko podstawy filozofii, personalizmu i integralności w wychowaniu, ale często wychodzi poza ich zakres. Można np. znaleźć w nim rozprawy z zakresu historii wychowania i szkolnictwa powszechnego. Wśród rozpraw wyróżnia się studium poświęcone jezuickiej „Ratio studiorum”, czyli pierwszemu w Europie kodeksowi szkolnemu, który obowiązywał w szkołach jezuickich od 2 poł. XVI w. do 2 poł. XIX w.² Dokument zredagowany w języku łacińskim stanowi przedmiot zainteresowań niektórych badaczy zajmujących się XV w. Prace nad jego powstaniem trwały przeszło 40 lat i miały charakter wieloetapowy. Trwały aż do momentu jego zatwierdzenia w 1599 r. przez gen. Claudio Aquavivę. Autor rozprawy – Giuseppe Boncori – omawia tło historyczne epoki, w której powstawała „Ratio studiorum” oraz dokładną strukturę i charakterystykę samego dzieła. Obejmuje ona programy i kursy nauczania, dyscyplinę szkolną oraz założenia i cele nauczania. Duża wartość metodologiczna i wychowawcza dzieła odzwierciedla genialność jej twórców i ducha epoki Renesansu. Może być ono wykorzystane nawet w czasach dzisiejszych. Z innych rozpraw o szkolnictwie powszechnym wskazać możemy na te,

¹ Mario Casotti urodził się w Rzymie 10 IV 1896 r. Ukończył studia wyższe w Pizie, gdzie zetknął się z filozofią Giovanni Gentilego i długo pozostał pod jej wpływem. Początkowo pracował w Turynie w liceach i szkołach państwowych jako wykładowca filozofii i pedagogiki. Po zerwaniu z teorią Gentilego, po przejściu głębokiego kryzysu religijno-moralnego, w latach 1924-25 powołany został do pracy w Katedrze Pedagogiki Katolickiego Uniwersytetu w Turynie, gdzie pozostał do końca działalności naukowej. Zmarł w Pietrasanta (Lucca) 12 XII 1975 r. Do jego ważniejszych publikacji zaliczyć można: *Maestro e scolaro. Saggio di pedagogia generale*, Brescia 1952; *La scuola attiva*, Brescia 1934. Jego rozprawy filozoficzno-pedagogiczne charakteryzują się jasnością i precyzją argumentów. (Na podstawie Cesare Scurati, *Profili nell'educazione. Ideali e modelli pedagogici nel pensiero contemporaneo*, Milano 1991, s. 335-356).

² Por. „Pedagogia e Vita” 1994, nr 6.

w których omówiono problemy współczesnego szkolnictwa we Włoszech czy w Stanach Zjednoczonych.

Luigina Passuello omawia nauczanie historii we włoskich szkołach podstawowych od 1860 do 1985 roku. Analiza programów nauczania historii w szkołach podstawowych pozwoliła wyciągnąć wnioski dotyczące celów, zawartości treści i metod nauczania tego przedmiotu. Autorka stwierdza, że szkoła podstawowa rozpoczyna pierwszy etap nauczania, a jej wartość mierzy się nie tyle ilością przekazywanej wiedzy co motywacją do nauki³.

Z innych zagadnień szkolnictwa powszechnego wskazać możemy na te, które dotyczą współczesnej szkoły włoskiej i formacji nauczyciela w latach od 1945 do 1968, kształcenia uniwersyteckiego oraz na problemy świeckości i kultury religijnej.

Nie brak też publikacji z zakresu filozofii wychowania na temat modernizmu czy postmodernizmu⁴. Należy zwrócić uwagę na rozprawy o pedagogice „społeczności wychowującej” i jej relacji do Raportu FAURE, oraz o polityce wychowawczej Wspólnoty Europejskiej. Z tego samego działu wymienić można problem świeckości w refleksji Paula Ricoeura oraz „Bildung” neohumanistyczny – od romantyzmu do idealizmu⁵.

Wiele uwagi poświęca ponadto sylwetkom wybitnych postaci pedagogicznych na przestrzeni wieków i ich dziełom, jak: Giovanni Gentilego, J. J. Rousseau, J. A. Komeńskiego, H. Pestalozziego, Giovanni Caló, Jana Bosko, A. S. Makarenko i Mario Casottiego. „Pedagogia e Vita” porusza także aktualne problemy społeczno-moralne, stąd można znaleźć na kartach tego dwumiesięcznika artykuły dotyczące kwestii bioetycznych, np. o klonowaniu czy homoseksualizmie. Włoski bioetyk Angelo Serra omawia problem klonowania z punktu widzenia dotychczasowego stanu badań w tej dziedzinie, tj. pierwszych prób przeszczepu jądra u ssaków i aktualnych eksperymentów genetycznych na życiu ludzkim. Klonowanie to technika zapłodnienia sztucznego, polegająca na zapłodnieniu jaja kobiety z jakąkolwiek komórką własnego ciała. W wyniku czego powstanie klon – córka, identycznie podobna do matki. Technika klonowania polega na „reprodukcji” dwóch lub więcej indywiduów genetycznie identycznych. Istnieją dwa sposoby klonowania: naturalny (otrzymanie bliźniaków jednojajowych) i sztuczny – przeszczep jądra. W artykule czytelnik znaleźć może opis techniki genetycznej, jej ograniczenia i perspektywy wykorzystania, a także wyjaśnienie problemu z punktu etyki. Sklonowanie życia ludzkiego jawi się jako poważny problem we współczesnym świecie. Powołując się na badania biogenetyków, Autor stwierdza, że klonowanie życia ludzkiego jakąkolwiek techniką jest niedozwolone. Po pierwsze, z powodu bardzo wysokiego ryzyka powstających anomalii genetycznych; po drugie, racje (argumenty) antropologiczne uzasadniają w pełni niemoralność takiego czynu. Angelo Serra odwołuje się do dokumentów Kongregacji do Spraw Nauki Wiary,

³ Por. „Pedagogia e Vita”, 1995, nr 1.

⁴ Por. „Pedagogia e Vita”, 1995, nr 6.

⁵ Por. „Pedagogia e Vita”, 1994, nr 5.

które wyjaśniają ocenę moralną tej techniki sztucznej prokreacji. Oczywiście wielu naukowców, lekarzy, filozofów i polityków czy moralistów nie zgadza się i nie akceptuje takiego stanowiska. Klonowanie życia ludzkiego jest zawsze niedopuszczalne, bo jest niemoralne samo w sobie, często też ze względu na warunki, w jakich się odbywa, w poważny sposób zagraża godności i prawom człowieka, które powinny być zagwarantowane od poczęcia.

Wśród artykułów „Pedagogia e Vita” są i takie, które poruszają zagadnienia socjologii rodziny i jej funkcjonowania w krajach europejskich, np. we Francji, Hiszpanii czy w Polsce. Zwraca się w nich uwagę na aktualne modele małżeństwa i rodziny, na role, jakie pełnić powinni rodzice wobec dzieci. W rozprawach o rodzinie omawiane są ponadto zagadnienia dotyczące przygotowania młodzieży do małżeństwa i rozwoju miłości w rodzinie, kryzysu wartości i autorytetu u młodzieży dorastającej, jej utrata poczucia sensu życia oraz koncepcja nowej formacji rodziców. Czytelnik znaleźć w nich może kwestie na temat obrony praw dziecka, ochrony życia, obowiązki rodziców w świecie współczesnym, np. wychowanie do pokoju i demokracji, oraz wychowanie do samodzielności i odpowiedzialności. Tematyka rodzinna odnosi się nie tylko do dzieci, omawia także zakres wychowania dorosłych i pomaga w rozwiązywaniu problemów wychowawczych wobec wyzwań XX wieku.

Drugą część zawartości pisma stanowią dyskusje, polemiki i sprawozdania. Trzecia część obejmuje źródła i materiały nie publikowane. Zawiera ona teksty źródłowe wybitnych postaci wraz z analizą krytyczną i opisem dzieł. Całość numeru zamykają recenzje najnowszych książek.

Rozprawy zamieszczone w „Pedagogia e Vita” omawiają przemiany, poszukiwania i ewolucje we współczesnej pedagogice, stanowiącej o wysokiej wartości naukowej pisma.